

Jubilejná medzinárodná vedecká konferencia

zhodnotení. Je teraz snahou legislatívneho procesu zaviesť podobné prísnejšie kritériá aj u nás a pomôcť tomu, aby sa zo životného prostredia dostalo čo najviac obťažujúcich predmetov – odpadov do spracovateľského procesu. Druhým problémom je, že ekologické povedomie občanov nie je ešte také, aby dali ojazdené vozidlá na legálne spracovanie a tretím zostáva ťažkopádnosť pri vyradovaní autovrakov, ktoré zavádzajú na verejných priestranstvách. Ich spracovaním sa často zaoberajú rôzne svojpomocné firmy, ktoré však majú záujem len o niektoré komponenty. Počas existencie fondu sektor motorových vozidiel vyzbieral prostriedky za približne 360 miliónov Sk a na spracovateľské kapacity doteraz vynaložil asi 130 miliónov korún.

Aké kritériá musia spĺňať žiadosti o príspevok, aby mali úspech a mohli byť akceptované?

Každá žiadosť o finančnú podporu projektu, ktorá prichádza do fondu a ktorou sa správna rada seriózne zaoberá, by mala spĺňať päť základných kritérií. Prvé je environmentálne, musí teda spĺňať požiadavky, ktoré vyplývajú zo zákona o odpadoch. Ďalšie kritérium je ekonomické. Fond na jednej strane získava prostriedky z podnikov a na druhej strane je jeho úlohou podporovať ekonomické aktivity s environmentálnym zameraním. To znamená, že sa môže vážne zaoberať len takými projektmi, ktoré majú určitú ekonomickú váhu a dokážu, že sú schopné samofinancovania a dokážu fungovať aj bez trvalej podpory štátu a fondu. Tretie kritérium, ktoré berieme do úvahy, je technické. To znamená, že projekty by mali byť technicky realizovateľné, overené. Najlepšie sú také, ktoré už boli niekde realizované. Ďalšou podmienkou je kritérium komplexnosti. Projekt musí mať v sebe obsiahnutý celý uzavretý cyklus nakladania s odpadmi, od ich zberu po zhodnotenie. Žiadna skvelá idea zberu, ktorá napokon skončí niekde na skládke, veľkú šancu vo фонде nemá a nemá ju ani také riešenie, ktoré nebude mať dostatok suroviny zo Slovenska. Posledným je kritérium potrebnosti. Chcel by som ešte dodať, že nie je poslaním fondu vytvárať konkurenčné prostredie, ktoré by viedlo k likvidácii subjektov, ktoré svoje kapacity vybuďovali s pomocou jeho prostriedkov.

Občas na verejnosť presakujú reči o netransparentnosti rozhodovania. Sú to len výmysly?

Postup predkladania, spracovania a schvaľovania žiadostí v Recyklačnom фонде vyplýva zo zákona o odpadoch. Žiadosti sú posudzované odbornými pracovníkmi a v prípade potreby aj externými či bankovými inštitúciami. Po takomto procese je projekt predložený na rokovanie správnej rady. Tá je kolektívnym 17-členným orgánom, v ktorom majú výraznú prevahu zástupcovia podnikateľskej sféry. V tom je jeden zo základných mechanizmov kontroly, keď o finančných prostriedkoch rozhodujú tí, ktorí do fondu prispievajú najviac. Reči o netransparentnosti sú v značnej miere na úrovni klebiet, domnienok a zlomyseľností. Nevie si predstaviť, ako 17-členný orgán tohto rôznorodého združenia dokáže niekto prelobovať. Už samotný princíp konštruovania fondu je taký, že ovplyvňovanie dozornej rady nie je možné, a o finančných prostriedkoch, s výnimkou veľmi malých súm, rozhoduje správna rada. Kontrolné mechanizmy sú, ako vidíte, včlenené do vnútorného fungovania fondu. Prehľad o poskytnutí prostriedkov je štandardnou a pravidelne sa inovujúcou časťou našej webovej stránky www.recfond.sk a má k nemu prístup každý.

Pýtal sa: Peter Farárik

Vedecká konferencia s názvom *Autochtónna dendroflóra a jej uplatnenie v krajine* sa konala v polovici júna vo Zvolene pri príležitosti 40. výročia založenia Arboréty Borová hora. Jej cieľom bolo poukázať na vhodnosť a možnosti uplatnenia a využitia autochtónnych druhov drevín pri tvorbe krajiny, na podiel arborét a botanických záhrad, vedeckovo-výskumných ústavov, odborných inštitúcií a univerzít na záchrane a zachovaní autochtónnej dendroflóry a tiež prezentovať doterajšie výsledky výskumu a praxe.

Arborétum Borová hora sa začalo budovať v roku 1965 ako demonstračný objekt pre potrebu praktickej výučby poslucháčov vtedajšej Vysokiej školy lesnickej a drevárskej, predovšetkým pre oblasť lesnickej a parkovníckej dendrológie. V súčasnosti tvorí organizačnú zložku Technickej univerzity vo Zvolene. Svojím obsahovým zameraním má výnimočné postavenie nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Na rozdiel od iných podobných zariadení sa tu sústreďujú autochtónne druhy drevín v ich vnútrodruhovej a geografickej premenlivosti. Najdôležitejšia práca sa vykonáva vyhľadávaním vzácnych foriem pôvodných druhov drevín v prírodných lesoch Slovenska, ktoré sa následne v arboréte archivujú ako vzácny genofond. Ide nielen o rôzne dekoratívne formy, vhodné pre ozeleňovacie práce, ale aj o technické formy s kvalitnou drevnou surovinou. Introdukované drevo sú zastúpené len najvýznamnejšími druhmi, potrebnými pri praktickej výučbe poslucháčov univerzity. Arborétum sa rozprestiera na ploche 47,84 ha. Podstatná časť plochy je vyčlenená pre zberku drevín, asi 1,5 ha pre zberku ruží a 1,2 ha zaberá produkčná plocha.

Na pôde Technickej univerzity konferenciu oficiálne otvoril riaditeľ arboréty doc. Ing. Ivan Lukáčik, CSc. Po odznení slávnostných referátov a príhovorov čestných hostí a po

Dendrologičky ŠOP SR pri obhliadke zbierok arboréty

Dnes už symbolická budova Arboréty Borová hora

odovzdaní ďakovných listov konferencia pokračovala blokom referátov v I. sekcii, zameranej na autochtónnu dendroflóru a arboréty, botanické záhrady a iné dendrologické objekty a na rast, rozmnožovanie, genetiku a šľachtenie, do ktorej bolo prihlásených 15 príspevkov. V popoludňajších hodinách konferencia pokračovala prehliadkou zbierok arboréty, ktorá v súčasnosti obsahuje 17 rodov ihličnatých drevín, zastúpených 75 druhmi a 392 formami, resp. kultivarmi, a 101 rodov listnatých drevín s 380 druhmi a 541 formami a kultivarmi, čo predstavuje celkovo 1 388 taxónov v počte takmer 18 tisíc jedincov. Okrem zbierky drevín sú v Arboréte Borová hora sústredené aj zbierky ruží, kaktusov a sukulentov. V zbierke ruží je vysadených takmer 600 odrôd záhonových, sadových, popínavých a miniatúrnych ruží v počte viac ako 4 000 jedincov. Zbierka kaktusov a sukulentov je reprezentovaná takmer 650 taxónmi. Výrazom uznania vysokej hodnoty zbierok bolo vyhlásenie Arboréty Borová hora v roku 1981 za chránený areál „na ochranu ukázkový genetického bohatstva drevinového zloženia lesov Slovenska, širokej individuálnej premenlivosti jednotlivých druhov drevín, na vedecko-výskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele“.

Na druhý deň konferencia pokračovala rokovaním v II. sekcii, zameranej na využitie autochtónnej dendroflóry, do ktorej bolo prihlásených 16 príspevkov. Podľa oficiálnych zdrojov jubiliujúceho organizátora konferencie sa na akcii zúčastnilo celkom 85 hostí, z toho 22 zo zahraničia. Referáty z jednotlivých sekcií sú uverejnené v zborníku vedeckých a odborných prác, editorov Ivana Lukáčika a Jany Škvareninovej.

Účastníci konferencie si nepochybne odniesli zo Zvolena okrem nových poznatkov z rokovaní a hlbokých dojmov zo spoločného stretnutia, aj presvedčenie o nevyhnutnosti a potrebe práce arborét pri sústreďovaní, uchovávaní a využívaní hodnotného dendrologického materiálu pre účely výchovy, vzdelávania, výskumu a praxe.

Všetkým pracovníkom, ktorí sa o úspechy Arboréty Borová hora od jeho vzniku až po súčasnosť zaslúžili, patrí úprimné poďakovanie. Tým súčasným treba zaželať veľa elánu do ďalšej náročnej, ale aj zaujímavej a zmysluplnej práce a tiež veľa pochopenia od tých, ktorí môžu prácu arboréty podporiť alebo pozitívne ovplyvniť.

Ing. Milan Krištof

Foto: autor